TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2007. gada 28. jūnijā *

Lieta C-1/06

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam,

ko *Finanzgericht Hamburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2005. gada 15. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2006. gada 3. janvārī, tiesvedībā

Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH

pret

Hauptzollamt Hamburg-Jonas.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents) un P. Linda [*P. Lindh*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],
sekretārs J. Svēdenborgs [*J. Swedenborg*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 22. novembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH* vārdā — K. Landrī [*K. Landry*], *Rechtsanwalt*,

— *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* vārdā — Z. Plentere [*S. Plenter*], pārstāve,

— Grieķijas valdības vārdā — I. Halkiass [*I. Chalkias*] un S. Papajoanu [*S. Papaioannou*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Erlbahers [*F. Erlbacher*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2007. gada 6. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV L 351, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 1994. gada 5. decembra Regulu (EK) Nr. 2955/94 (OV L 312, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 3665/87"), 47. panta 3. punkta interpretāciju.

2 Šis lūgums radās saistībā ar prāvu starp *Bonn Fleisch Ex- und Import GmbH* (turpmāk tekstā — "*Bonn Fleisch*") un *Hauptzollamt Hamburg-Jonas* (Hamburgas-Jonas Galvenā muitas pārvalde, turpmāk tekstā — "*Hauptzollamt*") saistībā ar pēdējās minētās pieprasītu eksporta kompensācijas atmaksu.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

Regula (EEK) Nr. 3566/92

3 Saskaņā ar Komisijas 1992. gada 8. decembra Regulu (EEK) Nr. 3566/92 par dokumentiem, kas izmantojami, lai īstenotu Kopienas pasākumus preču izmantošanas un/vai galamērķa pārbaudei (OV L 362, 11. lpp.):

"Ja, piemērojot kādu Kopienas pasākumu, tiek prasīti pierādījumi par to, ka ir ievēroti tāda pasākuma nosacījumi attiecībā uz Kopienā ievestu, no tās izvestu vai tajā pārvadātu preču izmantošanu un/vai galamērķi, tad tādus pierādījumus sniedz, uzrādot T5 kontroleksemplāru [..]."

Regula Nr. 3665/87

4 No Regulas Nr. 3665/87 četrdesmit devītā apsvēruma (piecdesmitais apsvērums vācu valodas versijā) izriet:

"[..] tā kā var gadīties, ka no eksportētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nevar iesniegt kontroleksemplāru, lai gan produkti ir atstājuši Kopienas muitas teritoriju vai sasnieguši īpašu galamērķi; tā kā šāda situācija var traucēt tirdzniecību; tā kā šajā gadījumā par līdzvērtīgiem būtu jāatzīst citi dokumenti".

5 Regulas Nr. 3665/87 3. panta 5. punkta redakcija ir šāda:

"Dokumentā, ko pievieno eksportam, lai pretendētu uz kompensāciju, ir ietverta visa informācija, kas vajadzīga, lai aprēķinātu kompensāciju, cita starpā:

a) produktu apraksts saskaņā ar eksporta kompensāciju nomenklatūru;

b) produktu neto svars vai, vajadzības gadījumā, daudzums, izteikts mērvienībās, ko izmanto, aprēķinot kompensāciju;

c) tiktāl, ciktāl tas ir vajadzīgs kompensācijas aprēķināšanai, attiecīgo produktu sastāvs vai atsauce uz to.

Gadījumos, kad šajā punktā minētais dokuments ir eksporta deklarācija, tajā ir arī jāietver visa informācija un uz tās ir jābūt atzīmei "kompensāciju kods"."

6 Saskaņā ar šīs regulas 4. panta 1. punktu:

"Neskarot 5. un 16. panta noteikumus, kompensācijas samaksa ir pakārtota pierādījumu iesniegšanai par to, ka produkti, uz kuriem attiecas pieņemtā eksporta deklarācija, sešdesmit dienu laikā pēc šīs pieņemšanas nemainītā stāvoklī ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas."

7 Minētās regulas 6. pantā arī ir noteikts, ka, ja produkts, uz ko attiecas pieņemtā eksporta deklarācija, pirms to izved no Kopienas, šķērso Kopienas teritoriju, kas nav tās dalībvalsts teritorija, kurā šī deklarācija tika pieņemta, tad pierādījums, ka produkts ir izvests no Kopienas muitas teritorijas, ir jāsniedz ar pienācīgi apstiprinātu Regulas Nr. 3566/92 2. pantā minēto T5 kontroleksemplāra oriģinālu.

8 Tās pašas regulas 18. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Par pierādījumiem par muitas formalitāšu izpildi izlaišanai patēriņam tiek uzskatīti:

a) muitas dokuments vai tā kopija vai fotokopija [..]

vai

b) izkraušanas un izlaišanas patēriņam apliecinājums, ko izsniegusi starptautiskā līmenī specializēta, dalībvalsts atzīta sabiedrība kontroles un uzraudzības jomā. Muitas dokumenta par izlaišanu patēriņam datumam un numuram ir jābūt norādītam uz attiecīgā apliecinājuma;

vai

c) jebkuri citi dokumenti, uz kuriem atzīmi izdarījušas attiecīgās trešās valsts muitas iestādes, kuros ietverta produktu identifikācija un no kuriem izriet, ka tie ir izlaisti patēriņam šajā trešajā valstī."

9 Regulas Nr. 3665/87 47. pantā noteikts:

"1. Kompensācijas izmaksā tikai pēc eksportētāja īpaša iesnieguma, un to dara tā dalībvalsts, kuras teritorijā tika pieņemta eksporta deklarācija.

Kompensācijas pieteikumus iesniedz:

a) rakstveidā, un dalībvalstis šim nolūkam var paredzēt speciālu veidlapu;

b) elektroniski, izmantojot datoru, saskaņā ar noteikumiem, ko izstrādājušas kompetentās iestādes pēc vienošanās ar Komisiju.

[..]

2. Izņemot *force majeure* gadījumus, dokumenti, kas attiecas uz kompensācijas samaksu vai garantijas ķīlas atmaksu, ir jāiesniedz 12 mēnešu laikā pēc datuma, kad tika pieņemta eksporta deklarācija.

3. Ja 6. pantā minēto T5 kontroleksemplāru nenogādā atpakaļ uz nosūtīšanas iestādi vai centrālo iestādi trīs mēnešu laikā pēc izsniegšanas tādu apstākļu dēļ, ko eksportētājs nespēj ietekmēt, tad pēdējais var iesniegt kompetentajai iestādei pamatotu lūgumu uzskatīt par līdzvērtīgiem citus dokumentus.

Tādiem lūgumiem jāpievieno šādi dokumenti:

a) ja kontroleksemplārs ir izsniegts, lai pierādītu, ka produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, tad:

— transporta dokuments

un

— dokuments, kas pierāda, ka produkts ir uzrādīts muitas iestādei trešā valstī, vai viens vai vairāki dokumenti, kas minēti 18. panta 1., 2. un 4. punktā;

[..]

Uz līdzvērtīgu dokumentu iesniegšanu attiecas 4. punkts.

4. Ja par spīti tam, ka eksportētājs ir rīkojies ar pienācīgu centību, viņš nav spējis sagādāt un nosūtīt dokumentus, kas prasīti saskaņā ar 18. pantu, termiņā, kas noteikts 2. punktā, tad eksportētājam pēc viņa lūguma var piešķirt papildu laiku šo dokumentu iesniegšanai.

5. Ar attiecīgiem pierādījumiem iesniegts pieteikums [lūgums] par līdzvērtīgu dokumentu atzīšanu saskaņā ar 3. punktu un pieteikums par papildu laiku saskaņā ar 4. punktu ir jāiesniedz 2. punktā noteiktajā termiņā.

[..]"

Regula (EK) Nr. 800/1999

10 Regula Nr. 3665/87 tika atcelta un aizstāta ar Komisijas 1999. gada 15. aprīļa Regulu (EK) Nr. 800/1999, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV L 102, 11. lpp.). Šī pēdējā minētā regula stājās spēkā 1999. gada 24. aprīlī un ir piemērojama kopš 1999. gada 1. jūlija. Tomēr saskaņā ar Regulas Nr. 800/1999 54. panta 1. punkta pirmo ievilkumu Regulu Nr. 3665/87 piemēro eksportam, uz ko attiecas eksporta deklarācijas, kas pieņemtas pirms 1999. gada 1. jūlija.

Valsts tiesiskais regulējums

11 Vācijas tiesībās Kopienu tiesību normas par eksporta kompensācijām ir ietvertas 1996. gada 24. maija Eksporta kompensāciju noteikumos (*Ausfuhrerstattungsverordnung*) (*BGBl.* 1996 I, 766. lpp.; turpmāk tekstā — "*AEVO*").

12 *AEVO* 3. pantā noteikts — kā dokuments Regulas Nr. 3665/1987 3. panta 5. punkta izpratnē ir jāizmanto šim mērķim Federālās finanšu pārvaldes (*Bundesfinanzverwaltung*) sagatavotais administratīvais dokuments, kas *Federālās Finanšu Pārvaldes Oficiālajā Vēstnesī* norādīts kā "eksporta deklarācija (papildu forma), kas ir domāta Kopienu eksporta kompensācijām" (eksporta deklarācija kompensāciju saņemšanai).

13 *AEVO* 4. pantā ir izdarīti šādi labojumi:

"1. Apstiprinājumu par preces partijas izvešanu no Kopienas muitas teritorijas (izvešanas apstiprinājums) uz eksporta deklarācijas kompensācijas saņemšanai atzīmē [..] izvešanas muitas iestāde attiecībā uz teritoriju, kurai piemērojami šie noteikumi.

2. Preču partijām, par kurām eksporta deklarācija ir pieņemta citā Eiropas Savienības dalībvalstī, izvešanas apstiprinājumu T5 kontroleksemplārā atzīmē izvešanas iestāde, kurai ir kompetence šo noteikumu piemērošanas jomā."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

14 1998. gada laikā *Bonn Fleisch* tieši no Vācijas uz Krieviju eksportēja liellopu gaļu, pirms tam uz to attiecinot glabāšanas noliktavā muitas procedūru un pēc tās pieprasījuma tā saņēma eksporta kompensāciju.

15 Pēc eksporta deklarācijas iesniegšanas Brēmenes *Hauptzollamt* 1998. gada 8. aprīlī *Bonn Fleisch* nosūtīja 1998. gada 13. jūlijā *Hauptzollamt* [preču] transporta dokumentu, kurā bija ietverts apstiprinājums par atmuitošanu, kas veikta nosūtīšanas dzelzceļa stacijā 1998. gada 9. aprīlī, un ievešanas dokumentu no Krievijas, kurā kā produktu laišanas brīvā apgrozībā datums ir minēts 1998. gada 20. maijs. *Bonn Fleisch* vienlaicīgi pieprasīja arī garantiju atbrīvošanu.

16 Pēc tam, kad *Hauptzollamt* 1999. gada 21. jūlijā un 18. novembrī telefoniski informēja *Bonn Fleisch*, ka tā nav saņēmusi eksporta deklarāciju ar izvešanas iestādes apstiprinājumu par izvešanu, tā ar četriem 2000. gada 23. jūnija lēmumiem pieprasīja atmaksāt eksporta kompensācijas, kas prasītājai pamata prāvā tika iepriekš izmaksātas, kā arī papildu summu 20 % apmērā, norādot, ka prasītāja pamata prāvā Regulas Nr. 3665/87 4. panta 1. punktā norādīto 60 dienu laikā nebija iesniegusi pierādījumus par preces izvešanu no Kopienas teritorijas, t.i., nebija uzrādījusi izvešanu apstiprinošu eksporta deklarāciju.

17 Sūdzības procedūras lēmumu atcelšanai ietvaros *Bonn Fleisch* īpaši uzsvēra, ka eksporta deklarācija automātiski tika nosūtīta, izmantojot *Hauptzollamt* muitas iestāžu iekšējo pastu. Regulā Nr. 3665/87 nav paredzēts eksportētāja pienākums eksporta deklarāciju nosūtīt šai pēdējai minētajai iestādei. Katrā ziņā *Bonn Fleisch* atsaucas uz Štrālzundes [*Stralsund*] *Hauptzollamt* 2000. gada 2. novembra vēstuli, saskaņā ar kuru *Hauptzollamt* adresēto eksporta deklarācijas kopiju ir nosūtījis Mukrānas [*Mukran*] *Zollamt* [Muitas pārvalde].

18 Atbilstoši tiesas sēdē Tiesai iesniegtajai informācijai šī eksporta deklarācijas kopija tika nosūtīta *Hauptzollamt* Regulas Nr. 3665/87 47. panta 2. punktā paredzētajā divpadsmit mēnešu laikā. Tomēr tā nav atrodama minētās iestādes administratīvās lietas materiālos vai nu tādēļ, ka tā nav saņemta, vai tādēļ, ka tā ir nozaudēta.

19 *Bonn Fleisch* 2000. gada 2. novembra vēstulē norāda, ka tā nosūtīja transporta dokumentu un Krievijā izsniegto ievešanas dokumentu *Hauptzollamt* ar 1998. gada 13. jūlija vēstuli un tādējādi Regulas Nr. 3665/87 47. panta 2. punktā paredzēto 12 mēnešu laikā. Tā uzsver, ka, iesniedzot šos dokumentus, vienlaicīgi netieši tika iesniegts arī lūgums šos dokumentus atzīt par līdzvērtīgiem pierādījumiem par produktu eksportu no Kopienu muitas teritorijas, ja *Haupzollamt* lietas materiālos eksporta deklarācija nebūs atrodama.

20 Šajā 2000. gada 2. novembra vēstulē *Bonn Fleisch* arī — šoreiz skaidri — lūdza, lai transporta dokuments un Krievijā izsniegtais ievešanas dokuments, ko tā nosūtījusi *Hauptzollamt* ar 1998. gada 13. jūliju vēstuli, saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punktu tiktu atzīti par līdzvērtīgiem.

21 Ar 2001. gada 13. decembra lēmumu *Hauptzollamt* noraidīja šo lūgumu kā novēlotu, atsaucoties uz Regulas Nr. 3665/87 47. panta 5. punktu. Tā arī norādīja, ka *Bonn Fleisch* 1998. gada 13. jūlija vēstule nevar būt uzskatāma par lūgumu nosūtītos dokumentus atzīt par līdzvērtīgiem, jo šāds lūgums ir skaidri jāformulē un *Hauptzollamt* nav tiesību pēc savas iniciatīvas atzīt dokumentus par līdzvērtīgiem.

22 *Bonn Fleisch* pret *Hauptzollamt* lēmumiem, ar ko tika noraidītas tās sūdzības, cēla prasību *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgas Finanšu tiesa) 2003. gada 20. martā.

23 Iesniedzējtiesa atzīst, ka, ja pirms Kopienas muitas teritorijas atstāšanas produkts, par kuru ir pieņemta eksporta deklarācija, šķērso Kopienas teritoriju, kas nav tās

dalībvalsts teritorija, kurā šī deklarācija tika pieņemta, tad Regulas Nr. 3665/87 6. pantā ir paredzēts, ka pierādījums par to, ka šis produkts izvests no Kopienas muitas teritorijas, ir jāiesniedz, uzrādot pienācīgi aizpildītu minēto T5 kontroleksemplāru. Tā tomēr norāda, ka attiecībā uz tiešo eksportu kā šajā pamata lietā likumdevējs nav noregulējis veidu, kādā pierādījums par produktu eksportu no Kopienas muitas teritorijas ir jāiesniedz, kas nozīmē, ka ir piemērojamas valsts tiesības — šajā gadījumā *AEVO* 4. panta 1. punkts.

24 Šajā sakarā iesniedzējtiesa atgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 800/1999 49. panta 3. punkta pirmo daļu, kas aizstāj Regulu Nr. 3665/87, ja T5 kontroleksemplāru vai, vajadzības gadījumā, valsts dokumentu, kas apliecina izvešanu no Kopienas muitas teritorijas, nenogādā atpakaļ uz nosūtīšanas iestādi vai centrālo iestādi trīs mēnešu laikā pēc izsniegšanas tādu apstākļu dēļ, ko eksportētājs nespēj ietekmēt, tad pēdējais var iesniegt kompetentajai iestādei pamatotu lūgumu uzskatīt par līdzvērtīgiem citus dokumentus. Ņemot vērā faktu, ka Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punkts Regulā Nr. 800/1999 ir tikai pārformulēts skaidrības labad, iesniedzējtiesa uzskata, ka nav nozīmes apstāklim, ka šajā pēdējā minētajā tiesību normā ir minēts tikai T5 kontroleksemplārs un nevis valsts dokuments, kas apliecina produktu izvešanu no Kopienas muitas teritorijas.

25 Iesniedzējtiesa konstatē, ka pamata prāvai ir raksturīgs tas, ka, lai gan Regulas Nr. 3665/87 4. pantā paredzētā eksporta deklarācija nav tikusi nosūtīta atpakaļ *Hauptzollamt* divpadsmit mēnešu laikā šīs regulas 47. panta 2. punkta izpratnē, tomēr *Bonn Fleisch* minētajā termiņā ir nosūtījusi *Hauptzollamt* transporta dokumentu un Krievijā izsniegto ievešanas dokumentu. Šie dokumenti ir līdzvērtīgi dokumenti Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punkta izpratnē. Iesniedzējtiesa uzskata, ka dažos īpašajos precizējamajos apstākļos kompetentā iestāde pēc savas iniciatīvas var veikt dokumentu atzīšanu par līdzvērtīgiem. Fakts, ka saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 preambulu tās 47. panta 3. punkts tajā tika ietverts eksportētāju interesēs, apstiprina šo interpretāciju. Ar kopējās tirgus organizācijas mērķiem nav

saderīgi atteikt piešķirt kompensācijas vai atteikt atbrīvot garantijas tādēļ, ka nav tikusi izpildīta vienkārša formalitāte, proti, iesniegts lūgums par līdzvērtības noteikšanu.

26 Attiecībā uz jautājumu par to, vai lūgums par dokumentu līdzvērtības noteikšanu ir jāizsaka tieši vai netieši, iesniedzējtiesa atzīst, ka pienākums iesniegt skaidri izteiktu lūgumu atvieglo kompetentajai iestādei pārbaudīt, vai ir ievērots termiņš. Tomēr iespēja pārbaudīt, vai lūgums par līdzvērtības atzīšanu ir iesniegts termiņā, ir spēkā arī tad, ja šis lūgums ir izteikts tikai netieši vai nejauši, jo eksportētājam ar savu vēlmi par līdzvērtības atzīšanu kaut kādā veidā tomēr kompetentajā iestādē ir jāvēršas. Tādējādi nozīme ir tikai uzzināt, vai eksportētāja griba pierādīt, ka produkts likumīgi ir ticis eksportēts no Kopienu muitas teritorijas, skaidri izriet no attiecīgā gadījuma apstākļiem.

27 Uzskatot, ka iztiesājamā prāva ir saistīta ar Kopienu tiesību interpretāciju, *Finanzgericht Hamburg* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus divus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai kompetentajai iestādei ir tiesības un pienākums pēc savas iniciatīvas atzīt citus dokumentus par līdzvērtīgiem Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punkta izpratnē?

2) Vai lūgumu atzīt citus dokumentus par līdzvērtīgiem saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punktu var izteikt netieši un attiecībā uz jebkādiem gadījumiem?"

Par prejudiciāliem jautājumiem

28 Ar saviem jautājumiem, kas ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai eksporta kompensāciju jomā kompetentā valsts iestāde var, vai arī tai pēc savas iniciatīvas ir pienākums atzīt par līdzvērtīgiem dokumentus, piemērojot Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punktu, un vai lūgumu par līdzvērtīgiem atzīt [citus dokumentus], piemērojot šo tiesību normu, var izteikt netieši.

29 Regulā Nr. 3665/87, kuras viens no mērķiem ir cīnīties ar eksporta kompensāciju jomā konstatētajām nelikumībām un krāpniecību, ir ietvertas materiālās un procesuālās tiesību normas eksporta kompensāciju saņemšanai (skat. 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-210/00 *Käserei Champignon Hofmeister*, *Recueil*, I-6453. lpp., 60. punkts, un 2005. gada 14. aprīļa spriedumu lietā C-385/03 *Käserei Champignon Hofmeister*, Krājums, I-2997. lpp., 26. punkts).

30 Regulas Nr. 3665/87 4. panta 1. punktā esošajā materiālajā normā paredzēts, ka kompensācijas izmaksa ir pakārtota pierādījumu iesniegšanai par to, ka produkti, uz kuriem attiecas pieņemtā eksporta deklarācija, sešdesmit dienu laikā pēc šīs pieņemšanas tiek izvesti no Kopienas muitas teritorijas. Ja šādu pierādījumu nav, tad kompensācija netiek izmaksāta.

31 Regulas Nr. 3665/87 47. pantā, kas atrodas 4. sadaļā "Kompensāciju maksāšanas kārtība", ir uzskaitītas procesuālās normas, kas eksportētājam ir jāievēro, lai saņemtu kompensāciju.

32 Šīs tiesību normas 3. punktā ir paredzēts, ka, ja 6. pantā minēto T5 kontroleksemplāru nenogādā atpakaļ uz nosūtīšanas iestādi vai centrālo iestādi trīs mēnešu laikā pēc izsniegšana tādu apstākļu dēļ, ko eksportētājs nespēj ietekmēt, tad pēdējais var iesniegt kompetentajai iestādei pamatotu lūgumu uzskatīt par līdzvērtīgiem citus dokumentus. Ar šo lūgumu eksportētājs iesniedz līdzvērtīgus pierādījumus par to, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, kā to prasa Regulas Nr. 3665/87 4. pants.

33 Tomēr no Regulas Nr. 3665/87 6. panta, uz kuru ir atsauce šīs regulas 47. panta 3. punktā, redakcijas izriet, ka T5 kontroleksemplāru izmanto par pierādījumu tam, ka attiecīgais produkts ir izvests no Kopienu muitas teritorijas, tikai attiecībā uz produktu, kas pirms izvešanas no Kopienas muitas teritorijas ir šķērsojis teritoriju, kas nav tās dalībvalsts teritorija, kurā šī deklarācija tika pieņemta.

34 No tā izriet, ka Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punkts nav piemērojams — kā to arī pamatoti ir norādījusi Komisija — produktu tiešajam eksportam kā tas ir pamata lietā. Šī tiesību norma neattiecas uz lūgumiem par līdzvērtības atzīšanu, kas iesniegti tādēļ, ka ir nozaudēti valsts dokumenti, kas tiešā eksporta gadījumā kalpo par pierādījumu tam, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienu muitas teritorijas.

35 Šī Regulas Nr. 3665/87 tiesību norma ir piemērojama tikai netiešajam eksportam, kas ir noregulēts tās pašas regulas 6. pantā. Tas, ka lūgumu par dokumentu atzīšanu par līdzvērtīgiem var iesniegt, ja netieša eksporta gadījumā izmantoto T5 kontroleksemplāru vai, vajadzības gadījumā, valsts dokumentu, kas tiešā eksporta gadījumā apliecina izvešanu no Kopienas muitas teritorijas, nenogādā atpakaļ uz nosūtīšanas iestādi vai centrālo iestādi trīs mēnešu laikā pēc izsniegšanas, skaidri ir noteikts Regulā Nr. 800/1999.

36 Tomēr šī regula ir piemērojama tikai kopš 1999. gada 1. jūlija, kas nozīmē, ka Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punktu piemēro tādam kā pamata lietā eksportam, uz ko attiecas eksporta deklarācijas, kas pieņemtas pirms šī datuma.

37 Tā kā nav Kopienu tiesību aktu, kuros attiecībā uz tiešo eksportu būtu noteikts dokuments, kas eksportētājam ir jāiesniedz, lai pierādītu, ka produkti, par kuriem eksporta deklarācija ir tikusi pieņemta, ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, tad dalībvalstīm ir jānosaka, kāds dokuments eksportētājam ir jāiesniedz sava lūguma izmaksāt eksporta kompensāciju atbalstam.

38 No Tiesai iesniegtajiem materiāliem izriet, ka Vācijas tiesībās saskaņā ar *AEVO* 4. panta 1. punktu apstiprinājumu par preces partijas izvešanu no Kopienas muitas teritorijas uz eksporta deklarācijas kompensācijas saņemšanai atzīmē izvešanas muitas iestāde attiecībā uz teritoriju, kurai piemērojami minētie noteikumi.

39 Atbilstoši Tiesas rīcībā esošajai informācijai šajos tiesību aktos nav paredzēta — vismaz skaidri — iespēja eksportētājam iesniegt līdzvērtīgus pierādījumus, lai saņemtu kompensāciju.

40 Tomēr, Kopienu eksporta kompensāciju izmaksas sistēmas labas funkcionēšanas prasība liedz dalībvalstīm kavēt gan ar Regulu Nr. 3665/87 sasniedzamos mērķus, gan arī Kopienu tiesību principus, it īpaši samērīguma principu.

41 Kaut arī tieša eksporta gadījumā, neesot Kopienu tiesiskajam regulējumam šajā jomā, procesuālie noteikumi tiesību aizsargāšanai, kas attiecīgām personām piešķirtas Kopienu tiesībās, atbilstoši dalībvalstu procesuālās autonomijas principam ir jāparedz to iekšējā tiesību sistēmā, šādi noteikumi tomēr nedrīkst būt mazāk labvēlīgi nekā tie, kas reglamentē līdzīgas iekšēja rakstura situācijas (līdzvērtības princips), un nedrīkst padarīt Kopienu tiesību sistēmas piešķirto tiesību izmantošanu par praktiski neiespējamu vai pārmērīgi sarežģītu (efektivitātes princips) (skat. it īpaši 1995. gada 14. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-430/93 un C-431/93 *van Schijndel* un *van Veen*, *Recueil*, I-4705. lpp., 17. punkts, un 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-53/04 *Marrosu* un *Sardino*, Krājums, I-7213. lpp., 52. punkts).

42 Šajos apstākļos eksporta kompensāciju jomā kompetentajai valsts iestādei, kura izskata tādu situāciju kā pamata lietā, kurā valsts dokumentu, kas apliecina, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, no eksportētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nevar iesniegt, tomēr pēc savas iniciatīvas ir jāizvērtē, vai pietiek ar eksportētāja sniegto informāciju vai dokumentiem, ņemot vērā Regulas Nr. 3665/87 jēgu un mērķi.

43 Attiecībā uz minētās regulas mērķi — kā tas arī izriet no tās preambulas četrdesmit devītā apsvēruma (piecdesmitais apsvērums vācu valodas redakcijā) un 47. panta 3. punkta — ir acīmredzams, ka Kopienu likumdevējs ir vēlējies noteiktos apstākļos paredzēt eksportētājam iespēju pierādīt, ka produkti tikuši izvesti no Kopienu muitas teritorijas, iesniedzot līdzvērtīgus pierādījumus.

44 Regulā Nr. 3665/87 paredzot zināmu alternatīvas iespēju piemērojamajos procesuālajos noteikumos par pierādījumiem, kas eksportētājam ir jāiesniedz, lai saņemtu kompensāciju, tajā ir ņemts vērā fakts, ka eksportētājiem var rasties grūtības saņemt muitas dokumentus no kompetentām iestādēm, pret kuriem to rīcībā nav nekādu piespiedu līdzekļu (šajā sakarā skat. 2003. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-467/01

Eribrand, *Recueil*, I-6471. lpp., 41. punkts), kā arī fakts, ka dažreiz ar minēto regulu pieprasīto dokumentu, lai saņemtu kompensāciju, nozaudēšanā vai pazušanā ir vainojamas minētās iestādes.

45 Kā tas izriet no šī sprieduma 18. punkta — ir skaidrs, ka Vācijas tiesību aktos pieprasītās eksporta deklarācijas, lai pierādītu, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, nozaudēšanā vai nozušanā nav vainojama *Bonn Fleisch*.

46 No Regulas Nr. 3665/87 sistēmas un jēgas un tās 47. panta noteikumiem it īpaši izriet, ka šīs regulas mērķis nav rūpīgam eksportētājam automātiski liegt saņemt Kopienu tiesiskajā regulējumā paredzētu kompensāciju, ja šis eksportētājs, lai arī ir veicis visu, kas ir bijis viņa spēkos, tomēr nevar iesniegt pieprasītos dokumentus kompensācijas saņemšanai, jo minētie dokumenti ir nozaudēti tādu apstākļu dēļ, kurus viņš nav varējis ietekmēt un kuros viņš nav vainojams (skat. pēc analoģijas attiecībā uz Regulas Nr. 3665/87 47. panta 4. punktu 1999. gada 21. janvāra spriedumu lietā C-54/95 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-35. lpp., 148. punkts).

47 Tādēļ, ja ir iesniegts lūgums izmaksāt eksporta kompensāciju saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 47. panta 1. punktu un no eksportētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nevar iesniegt valsts eksporta dokumentu, ar ko tiek pierādīts, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, eksporta kompensāciju jomā kompetentajai valsts iestādei saskaņā ar Regulu Nr. 3665/87 sasniedzamajiem mērķiem pēc savas iniciatīvas ir jāņem vērā līdzvērtīgi pierādījumi, kā arī netieši izteikti lūgumi par līdzvērtīgiem atzīt citus dokumentus.

48 Šiem pierādīšanas līdzekļiem, kuri atbilstoši Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punktam var ietvert kā transporta dokumentu, tā arī trešā valstī izsniegto ievešanas dokumentu, uz ko *Bonn Fleisch* atsaucas pamata lietā, tomēr arī ir jābūt pietiekamiem saskaņā ar valsts tiesībās minētajiem noteikumiem par kontroli, ja ar tiem tiek ievērota Kopienu tiesību piemērošanas joma un efektivitāte (šajā sakarā skat. attiecībā uz Komisijas 1994. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1222/94, kura paredz kopējas sīki izstrādātas normas, piemērojot eksporta kompensāciju sistēmu atsevišķiem lauksaimniecības produktiem, ko eksportē Līguma II pielikumā neuzskaitītu preču veidā, un kritērijus šādu kompensāciju apmēru noteikšanai (OV L 136, 5. lpp.), Komisijas 1996. gada 7. februāra Regulas (EK) Nr. 229/96 versijā (OV L 30, 24. lpp.) 2006. gada 9. novembra spriedumu lietā C-120/05 *Heinrich Schulze*, Krājums, I-10717. lpp., 26. punkts).

49 Ir arī jāatgādina, ka vispār saskaņā ar Regulas Nr. 3665/87 47. panta 2. punktu šie līdzvērtīgie pierādīšanas līdzekļi, tāpat kā citi lietas materiāli kompensācijas saņemšanai vai garantijas atbrīvošanai ir jāiesniedz — izņemot *force majeure* gadījumu — divpadsmit mēnešu laikā pēc eksporta deklarācijas pieņemšanas datuma.

50 Tomēr, ja līdzvērtīgu pierādīšanas līdzekļu iesniegšanas termiņa nokavējumā ir vainojamas kompetentās valsts iestādes, jo valsts dokuments, ar ko tiek pierādīts, ka produkti ir izvesti no Kopienu muitas teritorijas, ir nozaudēts vai nozudis šo iestāžu vainas dēļ, tad tās nevar iebilst rūpīgam eksportētājam attiecībā uz divpadsmit mēnešu termiņu.

51 Šajos apstākļos uz prejudiciālajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 3665/87 47. panta 3. punkts nav piemērojams produktu tiešajam eksportam.

Tomēr, ja no eksportētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nevar iesniegt valsts eksporta dokumentu, ar ko tiek pierādīts, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, tad eksporta kompensāciju jomā kompetentajai valsts iestādei saskaņā ar mērķiem, kas sasniedzami ar Regulu Nr. 3665/87, pēc savas iniciatīvas ir jāņem vērā līdzvērtīgi pierādīšanas līdzekļi, kā arī netieši izteikti lūgumi par dokumentu līdzvērtības atzīšanu. Tomēr šiem pierādīšanas līdzekļiem ir jābūt arī pietiekamiem atbilstoši valsts tiesību normām veiktajai kontrolei, ja vien tajās ir ņemta vērā Kopienu tiesību piemērošanas joma un efektivitāte.

Ja līdzvērtīgu pierādīšanas līdzekļu iesniegšanas termiņš nav ievērots valsts kompetento iestāžu vainas dēļ, tās nevar iebilst rūpīgam eksportētājam attiecībā uz Regulas Nr. 3665/87 47. panta 2. punktā noteikto divpadsmit mēnešu termiņu.

Par tiesāšanās izdevumiem

52 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Komisijas 1987. gada 27. novembra Regulas (EEK) Nr. 3665/87, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemēro-

šanai lauksaimniecības produktiem, kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas 1994. gada 5. decembra Regulu (EK) Nr. 2955/94, 47. panta 3. punkts nav piemērojams produktu tiešajam eksportam.

Tomēr, ja no eksportētāja neatkarīgu iemeslu dēļ nevar iesniegt valsts eksporta dokumentu, ar ko tiek pierādīts, ka attiecīgie produkti ir izvesti no Kopienas muitas teritorijas, tad eksporta kompensāciju jomā kompetentajai valsts iestādei saskaņā ar mērķiem, kas sasniedzami ar Regulu Nr. 3665/87, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 2955/94, pēc savas iniciatīvas ir jāņem vērā līdzvērtīgi pierādīšanas līdzekļi, kā arī netieši izteikti lūgumi par dokumentu līdzvērtības atzīšanu. Tomēr šiem pierādīšanas līdzekļiem ir jābūt arī pietiekamiem atbilstoši valsts tiesību normām veiktajai kontrolei, ja vien tajās ir ņemta vērā Kopienu tiesību piemērošanas joma un efektivitāte.

Ja līdzvērtīgu pierādīšanas līdzekļu iesniegšanas termiņš nav ievērots valsts kompetento iestāžu vainas dēļ, tās nevar iebilst rūpīgam eksportētājam attiecībā uz Regulas Nr. 3665/87, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 2955/94, 47. panta 2. punktā noteikto divpadsmit mēnešu termiņu.

[Paraksti]